

Elke twee maanden verzorgt de VKCR een overzicht van de laatste ontwikkelingen op het gebied van kunst, cultuur en recht.

Suggesties, aanvullingen en opmerkingen zijn van harte welkom op het mailadres: nieuws.vkcr@gmail.com

INHOUD

1. **Wet- en regelgeving**
2. **Kunsthandel**
3. **Criminaliteit**
4. **Musea**
5. **Restitutie**
6. **Uitingsvrijheid**
7. **Overig nieuws**

Kalender / Events

15 mei

1-daagse cursus Erfgoed in de Omgevingswet
Bijscholing over opgaan Monumentenwet in Omgevingswet, nieuwe kaders herontwikkeling cultureel erfgoed en nieuwe samenwerkingen. [lees meer >>](#)

25 mei

Voorjaarsbijeenkomst VKCR
15.30 -18.15 uur in de OBA
Oosterdokskade 143
1011 DL Amsterdam [lees meer >>](#)

30 mei

Seminar Kunst en fiscaliteit in internationaal perspectief
In het Rijksmuseum [lees meer >>](#)
Let op: bij interesse zo snel mogelijk aanmelden, de deadline voor inschrijving was 1 mei.

Gestolen waar gedijt niet, zoek faire oplossingen voor roofkunst.

“Koloniale roofkunst krijgt nog altijd minder aandacht dan naziroofkunst”, stelt ons lid Evelien Campfens in het NRC. “Er is ook veel onduidelijk. Is de diamant van de sultan, het volk of de regering? „Het is de hoogste tijd die lastige vragen te beantwoorden.” Lees hier het opinie-artikel [>>](#)

Plaque: Warrior and Attendants, 16de-17de eeuw, Edo-cultuur (Nigeria), te zien in Metropolitan New York. Zie artikel Evelien Campfens in NRC.

Mededelingen

Voorjaarsbijeenkomst 2018 + Ledenvergadering "Literatuur en rechtsstaat, *an ill assorted couple?*"

Wat is de betekenis van de literatuur voor de rechtsstaat? Kan zij traditionele theorieën over de rechtsstaat, zoals die van het

sociaal contract, op een zinvolle manier ter discussie stellen? Is literatuur een steun voor de rechtsstaat of kan zij ook een bedreiging zijn, bijvoorbeeld doordat zij inbreuk maakt op grondrechten, zoals de privacy? Helpt literatuur bij het creëren van de ervaring van een collectief gedeelde geschiedenis en hoe is dat van belang voor de rechtsstaat? De sprekers zullen zich met deze en soortgelijke vragen bezighouden.

De sprekers zijn:

Claudia Bouteligier - docent-onderzoeker aan het Instituut voor Metajuridica, Universiteit Leiden - titel lezing: *Broederschap, literatuur en rechtsstaat*,

Ulli Jessurun d'Oliveira - publicist en emeritus-hoogleraar aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit van Amsterdam - titel lezing: *De twee muren van de privacy en de autonomie van het literaire werk*;

Frans Willem Korsten - universitair hoofddocent literatuurwetenschap aan de Faculteit der Geesteswetenschappen, Universiteit Leiden, en bijzonder hoogleraar aan de Erasmus School of History, Culture and Communication in Rotterdam - titel lezing: *Rechtsstaat zonder geschiedenis: wat kan literatuur nog doen?*

In de Algemene Ledenvergadering zullen Vanessa van Baasbank en Pieter Ariëns Kappers worden voorgedragen als nieuwe leden van het bestuur. Nicole van der Horst en Rob Polak zullen aftreden wegens het bereiken van de maximale statutaire termijn.

Wanneer: 25 mei
Tijdstip: 15.30 -18.15 uur
Waar: OBA (Openbare Bibliotheek Amsterdam)
Oosterdokskade 143
1011 DL Amsterdam

Seminar 30 mei. Kunst en Fiscaliteit in internationaal perspectief

Op welke manier kunnen particulieren nationaal en internationaal fiscaal gunstig bijdragen aan de collectie van een museum?

Dit seminar is bedoeld voor notarissen, fiscalisten en adviseurs.
Let op: Graag zo snel mogelijk aanmelden, deadline was 1 mei.

Waar: Rijksmuseum
Wanneer: 30 mei, 13.30 – 18.00 uur

Voor een overzicht van de sprekers en meer informatie [zie de uitnodiging >>](#)

Een event organiseren/delen

Als u - lid van de vereniging - een event organiseert op het gebied van kunst, cultuur en recht, dan kunt u de uitnodiging desgewenst naar ons sturen. Wij zullen hem in beginsel in onze kalender zetten.

1. Wet- en regelgeving

12 maart. Nieuwe cultuurvisie minister Van Engelshoven: extra geld voor educatie en erfgoed
Minister Ingrid van Engelshoven (Cultuur) steekt de komende vier jaar extra geld in cultuureducatie. In een brief heeft de minister op een rij gezet waar de eerder aangekondigde 40 miljoen euro onder wordt verdeeld: o.a. talentontwikkeling, uitbreiding cultuureducatie zoals muziekonderwijs en behoud van kerkgebouwen. Er komt geen actieplan voor de financiële situatie van cultureel ondernemers. bron [de Volkskrant](#)

[Brief Minister 'Cultuur in een Open Samenleving'](#)

Publicatie: Erfgoed in de Omgevingswet.

Het Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord-Holland heeft een publicatie uitgewerkt waarin de gevolgen van de Omgevingswet voor het erfgoed worden toegelicht. [Download hier >>](#)

2. Kunsthandel

9 maart. Nieuwe antiek-opsporingseenheid in het leven geroepen in New York

In New York is een nieuwe speciale eenheid in het leven geroepen, gespecialiseerd in het opsporen van illegale antiekhandel. De aanleiding waren de beslagleggingen van het afgelopen jaar voor miljoenen op mogelijk geroofde voorwerpen bij o.a. verzamelaar Michael Steinhardt, de Phoenix Ancient Art Gallery en het Metropolitan Museum of Art. Er zijn momenteel al 40 openstaande zaken. De vraag is of deze opsporingsmethodiek een aanwinst dan wel een tegenslag gaat zijn voor de legale antiekhandel. De antiekmarkt betreft een kleine markt waar veel mensen elkaar kennen; de angst heerst dat deze werkwijze de handel op slot kan zetten. bron [The Art Newspaper](#)

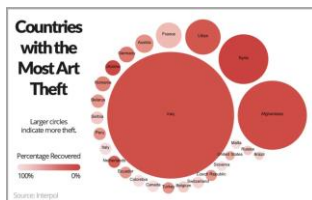
3. Criminaliteit

23 april. 'Gouden Hart' van Anna van Bretagne terecht

Het 'Gouden Hart' van Anna van Bretagne is weer terecht. Het hart werd in de nacht van 13 op 14 april samen met een gouden hindoebeeld en een collectie munten gestolen uit het Musée Dobrée (Nantes, Frankrijk). Het 'Gouden Hart' is een gouden kistje van 15 centimeter, dat in 1514 gemaakt werd voor het hart van Anna. Anna wist dat ze als vrouw van de koning begraven zou worden in het koninklijk mausoleum van de kathedraal van Saint-Denis bij Parijs, maar bedong dat haar hart in haar geliefde Bretagne zou worden bijgezet in een familiegraf. bron [NOS](#)

6 april. Onderzoek illegale kunsthandel. Waar wordt het meest gestolen en waar duikt het op?

Een klein deel van de wereld lijkt de meeste vraag naar gestolen kunstwerken te genereren.

Jaarlijks zijn kunstdiefstallen goed voor zo'n vier tot zes miljard dollar aan verliezen wereldwijd. Vanwege de omvang van het probleem, verzamelt de Internationale Criminele Politie Organisatie, beter bekend als Interpol, voortdurend gegevens over de vele kunstdiefstallen en -terugwinningen. Met 192 lidstaten catalogiseert de internationale politieorganisatie ongeveer 50.000 gestolen kunstwerken.

Gebruikmakend van de enorme hoeveelheid gegevens van Interpol, heeft een recente analyse van Element Paints een aantal belangrijke aspecten belicht met betrekking tot waar kunst wordt gestolen, wat er wordt gestolen en waar het werk het vaakst terecht komt. De meeste werken schijnen gestolen te worden bij particulieren en worden het vaakst teruggevonden in Parijs en in de kleine onbekende Servische stad Arandelovac (kennelijk een schakelpositie in de kunsthandel). bron [artnet](#)

4 april: Artikel: Verduistering en diefstal in het kader van art. 3:86 lid 3 BW. Gelijke monniken, gelijke kappen? “De jurist die met de vraag wordt geconfronteerd of het aanbeveling verdient om verduisterde goederen via een procedure terug te halen zal deze vraag uiteraard naar omstandigheden moeten beantwoorden. Het bewijsvermoeden dat ten bate van de derdeverkrijger geldt maakt het echter in de praktijk moeilijk te bewijzen dat laatstgenoemde te kwader trouw is, nu het slechts kijkt voor tegendeelbewijs.” bron [BijzonderStrafrecht.nl](#) door *R.A. González Nicolás* in WPNR

4. Musea

28 april. Tientallen schilderijen in Frans museum blijken niet echt

Het Musée Etienne Terrus in Zuid-Frankrijk, dat gewijd is aan de schilder Étienne Terrus, blijken 82 tentoongestelde werken (de helft van de collectie) niet door Terrus gemaakt zijn. Op enkele werken staan zelfs gebouwen afgebeeld die daar pas na Terrus' dood zijn neergezet, zo bericht de [NOS](#).

17 april. Toekomst Cobra Museum onzeker

Het Cobra Museum in Amstelveen kampt met financiële problemen en gaat een onzekere toekomst tegemoet. De gemeente Amstelveen zou verschillende toekomstscenario's uitwerken om de instelling te beschermen, o.a. eventuele fusie met musea uit de omgeving. bron [Het Parool](#)

10 april. Nieuw directeur Metropolitan. De Oostenrijkse kunsthistoricus Max Hollein wordt vanaf deze zomer de nieuwe directeur van het Metropolitan Museum of Art in New York (MET). bron [MET](#)

9 april. Museum het Valkhof moet dicht zonder extra geld

Museum het Valkhof hoorde tot 2013 tot de succesvolste musea van Nederland, maar kampt nu met grote financiële problemen. Het museum heeft de Nijmeegse politiek ingelicht met een duurzaam plan van aanpak. Er is een eenmalige investering van 6,7 miljoen euro. bron [Museum het Valkhof](#)

5 april. Update: Rechter geeft groen licht verkoop 40 schilderijen door Berkshire Museum

Na een paar maanden financieel onderzoek en een gerechtelijke procedure heeft het Berkshire Museum van de rechter groen licht gekregen om 40 schilderijen met een waarde van 60 miljoen dollar te verkopen. De opbrengst is bedoeld voor dringende renovatie van het museum. bron [The Art Newspaper](#) en zie ook [ons eerdere bericht](#).

17 april. Update: Kunstenaar Rob Scholte onder dwang uit zijn museum gezet

Rob Scholte is onder begeleiding van de politie uit 'zijn' museum gezet. Scholte weigerde na een rechterlijk uitzettingsbevel zijn museum te verlaten. De kunstenaar kampte met een achterstallige energierekening van 19 duizend euro en had een bruikleenovereenkomst met de Gemeente Den Helder voor het pand. Deze overeenkomst biedt geen langdurige huurbescherming. Het college

diende tevens vandaag een verzoek in bij de Rechtbank om conservatoir beslag te leggen op Scholtes kunstcollectie in verband met de openstaande schulden en kosten van de ontruiming. Bron [de Volkskrant](#) en zie onze [eerdere berichtgeving en de uitspraak >>](#)

9 maart. Fries Museum wint ‘Museum Oscar’ voor tentoonstelling over leven Alma-Tadema. De directeur van het museum heeft de Global Fine Art Awards (GFAA) uitgereikt gekregen in New York. bron [nu.nl](#)

5. Restitutie

20 april. Ethiopië dringt aan op restitutie Magdala-schatten bij Britse kunstinstituten

Ethiopië roept het British Museum en andere kunstinstituten op de Maqdala-schatten uit Ethiopië terug te geven. [Eerder](#) verzocht het land nog om bruikleen. Het Victoria and Albert Museum heeft enkele dagen geleden [aangeboden](#) Ethiopische schatten terug te geven, die buit zijn gemaakt door Britse troepen tijdens een van de meest controversiële veroveringen in de militaire geschiedenis van het land. Het British Museum zegt zich echter zorgen te maken over de beveiliging van de kunstwerken in het land van herkomst. Het museum heeft wel laten weten - [naar aanleiding van de film Black Panther](#) (waardoor de discussie over Afrikaanse kunst extra is aangewakkerd) - dat het de discussie rondom restitutie van Afrikaanse kunst omarmt. bron [The Art Newspaper](#)

5 april. Restitutie Indiaas en Nepalees erfgoed door MET

Het Metropolitan Museum of Art gaat een mogelijk gestolen beeld van de godin Durga, afkomstig uit de inmiddels verwoeste Chakravarteshwar tempel (1204) teruggeven aan India. Het beeld werd in 2015 aan het museum geschonken. Daarnaast zal het museum twee stenen beelden aan Nepal teruggeven: een beeld van Uma Mahesvara (Shiva en Parvati) uit de 12de eeuw en een 10e-eeuwse staande Boeddha. Ook deze beelden waren eerder geschonken aan het museum. bron [artnet](#)

8 maart. Macron wil dat Afrikaanse kunst uit Franse musea teruggaat naar Afrika

De Franse president Macron heeft laten weten dat er binnen vijf jaar maatregelen getroffen moeten zijn om Afrikaanse erfgoed in Frankrijk tijdelijk of definitief terug te brengen naar Afrika. Macron liet weten dat twee deskundigen voor november met een praktisch plan komen om werken die op oneerlijke wijze in Franse staatscollecties zijn beland op veilige manier te repatriëren, aldus het [NRC](#).

6. Uitingvrijheid

30 januari. EHRM: boete voor advertentie in strijd met recht op vrije meningsuiting

Sekmadienis Ltd., een Litouws kledingbedrijf, plaatste onlangs drie verschillende advertenties voor hun nieuwe kledinglijn: Op de advertenties zijn steeds een man met een spijkerbroek en ontbloot bovenlijf en/of een vrouw met een witte jurk te zien. Zowel de man als de vrouw hebben een aureool om hun hoofd. Onder de advertentie met de man staat de tekst ‘Jezus, what trousers!’. Onder de advertentie met de vrouw: ‘Dear Mary, what a dress!’. Op de derde advertentie zijn ze allebei te zien en is het onderschrift: ‘Jezus and Mary, what are you wearing!’. De advertenties verschenen op straat in Vilnius en op de website van de designer.

Na honderden klachten van burgers bij de Litouwse consumentenrechtenautoriteit werd Sekmadienis Ltd. op grond van de Litouwse Reclamewet een boete op van 580 euro wegens strijd met de openbare zeden opgelegd. 'Zowel de *Regional Administrative Court* als de *Supreme administrative Court* in Litouwen hielden deze beslissing in stand', aldus een artikel in Mediareport. Het kledingbedrijf startte een procedure bij het Europese Hof voor de Rechten van de Mens op basis van de stelling dat de boete een ontoelaatbare beperking van haar recht op vrije meningsuiting was. Het EHRM heeft haar hierin gelijk gegeven, zie uitspraak van 30 januari 2018. Oorspronkelijke artikel verscheen in [Mediareport, 08-02-2018](#).

[EHRM, Sekmadienis Ltd. vs Litouwen, 30 januari 2018, nr. 69317/14](#)

7. Overig nieuws

26 april. Archieven halen massaal foto's offline na auteursrecht-vonnis

Naar aanleiding van een uitspraak van de kantonrechter over het zonder toestemming van rechthebbende openbaar maken van 25 ansichtkaarten uit de jaren 40 en 50 door *Erfgoed Leiden* in haar digitaal archief, hebben andere archieven duizenden werken offline gehaald. In het vonnis staat dat de instelling 75 euro per foto moet betalen, plus 12.500 euro aan proceskosten in verband met schenden auteursrecht. Het archief was in de veronderstelling dat 70 jaar na publicatie de werken openbaar gemaakt mochten worden. *Erfgoed Leiden* gaat tegen de uitspraak in beroep. bronnen [NOS](#) en [Haarlems Dagblad](#)

Uitspraak Rechtbank Den Haag, 05-04-2018, [ECLI:NL:RBDHA:2018:3768](#)

24 april. Madonna's intieme persoonlijke bezit ongewild naar de veiling

De rechter heeft bepaald dat Madonna's voormalige kunstadviseur kan doorgaan met een verkoop van zeer intieme persoonlijke bezittingen van de zangeres.

De poging van Madonna om de verkoop van een aantal persoonlijke items te stoppen - waaronder een breakup-brief van rapper Tupac Shakur - is mislukt nadat de rechter van het Hoogerechtshof van Manhattan, Gerald Lebovits, gisteren een eerder verleend bevel had opgeheven. In juli blokkeerde de 59-jarige zangeres succesvol de verkoop van haar haarborstel, ondergoed en 20 andere items door haar voormalige kunstadviseur Darlene Lutz bij de online veilingmeesters Gotta Have Rock and Roll. Madonna gaf ter argumentatie dat achtergebleven haren op de borstel konden worden gebruikt haar DNA te verkrijgen. Maar op maandag hief de rechter de blokkade op nadat hij tot de bevinding kwam dat de driejarige verjaringstermijn voor het terugvorderen van haar bezittingen was verstreken. Madonna bleek ook een vrijwaringclausule te hebben ondertekend die haar belette toekomstige claims tegen Lutz te maken; de clausule was een onderdeel van een regeling uit 2004 met betrekking tot een geschil over kunstwerken. bron [artnet](#)

23 maart. Update: Trump verhoogt financiële bijdragen NEA tegen verwachting in

President ondertekent wet voor verhoging overheidssteun met 3 miljoen dollar aan NEA (National Endowment for the Arts), ondanks de [dreiging](#) van Trump een veto uit te spreken voor financiële bijdrage door de overheid aan verschillende culturele organisaties. bron [artnet](#)

1 maart. Kaartverkoop via blockchain om secundaire handel tegen te gaan

Vorig jaar is een [wettelijk verbod](#) op het doorverkopen van toegangskaartjes voor concerten en culturele evenementen tegen woekerprijzen er niet van gekomen: CDA en PvdA stemden in oktober in de Eerste Kamer tegen de zogenoemde ticketwet, die dergelijke praktijken onmogelijk moest

maken. Jochem Myjer, Youp van 't Hek en Guus Meeuwis komen zelf in actie tegen de woekerprijzen en ticketfraude. De kaartverkoop van hun voorstellingen gaat voortaan via de blockchain. bron nu.nl

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u lid bent van de VKCR. Mocht u deze nieuwsbrief niet op prijs stellen dan kunt u zich afmelden voor toekomstige nieuwsbrieven via [deze link](#), of door een email te sturen naar nieuws.vkcr@gmail.com.